

Atlástiedote 31.3.2023

Tee pääsiäisenä atlashavaintoja

Pääsiäinen lähestyy. Oletpa kotona tai lähdet kotimaan lomareissuun, havainnoi samalla alkukevään pesijöitä. Takatalvista huolimatta kevät etenee: varislinnut rakentavat pesiä, teeret pulisevat, tiaiset ja viherpeipot laulavat sekä tikat rummuttavat ja nakuttavat pesäkoloa.

Huomaathan, että uuden atlasvuoden reviirikirjaukset ovat erillisiä viime vuoden reviirikirjauksista. Jos tietyllä paikalla huusi yhtenä päivänä harmaapäätikka vuonna 2022 ja samoin yhtenä päivänä vuonna 2023, lajista merkitään kummallekin vuodelle pesimävarmuusindeksi 2 yhden havaintopäivän mukaan. Eli vuodelle 2023 ei merkitä suoraan indeksiä 4 sillä perusteella, että laji oli paikalla viime vuonnakin. Tästä on tullut atlaskoordinaattoreille kyselyitä.

Kaikki havainnot ovat tärkeitä!

Toisen atlasvuoden myötä on olennaista sisäistää, että kaikki havainnot ovat atlaksessa tärkeitä. Tämän merkitys havainnollistui vastikään, kun vapaaehtoiset atlasaktiivit kävivät läpi Tiiraan kirjattuja havaintoja Lapista viime kesältä. Moni lintuharrastaja oli ilmoittanut Lapin retkeltään havaintoja, mutta jättänyt pesimävarmuusindeksit merkitsemättä. Atlasaktiivit ovat urakoineet heidän puolestaan lisäämällä näistä Tiira-havainnoista tulkittuja atlashavaintoja Lajitietokeskukseen. Kiitos tähän työhön osallistuneille! Sen myötä tyhjien atlasruutujen määrä väheni ja Lapin ruutuja myös vihertyi eli selvitysaste nousi tyydyttäväksi. Toisin sanoen näilläkin havainnoilla oli merkitystä! Olisi kuitenkin kaikille helpompaa, että kukin havainnoija itse merkitsee pesimävarmuusindeksit.

Muista siis merkitä havaintoosi **pesimävarmuusindeksi** ja muistuta kaveriasikin!

Varaa vakiolinja!

Vakiolinjoja on varattu ilahduttavasti lisää viimeisen parin viikon aikana. Liity joukkoon, varaa vakiolinja! **Vakiolinjojen tiedot ovat äärimmäisen tärkeitä** Suomen linnuston seurannassa. Lintuatlas ei korvaa linjalaskennoilla saatavaa lintutietoa. Sen sijaan saamme vakiolinjoilta tiedot lintuatlakseen. Eli jos mietit, lasketko vakiolinjan vai lähdetkö atlasretkelle, laske vakiolinja.

Kirjaudu sivulle laji.fi, valitse ”Tallenna havaintoja” > ”Maalintujen linjalaskennat” > ”Vakiolinjat ja ilmoittaminen”.

Tietoa linjalaskennasta: www.luomus.fi/fi/pesimalintujen-linja-pistelaskenta

Kulkuluvat kuntoon

Jos varaat vakiolinjan tai suunnittelet atlasretkeä alueelle, joka on rajavyöhykettä tai luonnonpuistoa, tarvitset kulkuluvan. Rajavyöhykelupa myönnetään nopeasti, mutta **luonnonpuiston kulkulupa** pitää hakea vähintään **2 kuukautta ennen retkeilyä**. Hae siis kesän kulkulupa luonnonpuistoon nyt!

Rajavyöhykelupa: <https://raja.fi/rajavyohykelupa>

Luonnonpuiston liikkumislupa: www.metsa.fi/maat-ja-vedet/luvat/tutkimus-ja-liikkumisluvat/

Vinkejä atlashavainnointiin

-Pidä lintuatlas mielessä! Atlashavainnointi poikkeaa tavanomaisesta linturetkestä. Kiinnitä pesimäkauden mittaan huomiota erityisesti lintujen nokkaan ja varoitteeseen. Ruokaa kantava emo on havainto varmasta pesinnästä (indeksi 74).

-Ota tavaksi ilmoittaa retkeltä vähintään yksi pesimävarmuusindeksin sisältävä havainto KAIKISTA retkesi lajeista. Näin atlakseen tulee ilmoitettua tietoja tavallisistakin lajeista. Ilmoita lajikohtaisesti korkeimman indeksin havaintosi.

-”En viitsi pajulintuja ja peippoja ilmoittaa.” – Haluammeko, että Suomen yleisimpien lajien atlaskartat ovat aukkoisia? Monelta ruudulta on nimittäin ilmoitettu pesintöjä vähälukuisista lajeista, mutta ei yleisimmistä. Kiinnitä huomiota peipon, pajulinnun ja muiden runsaiden lajien puuhiin ja varmista niidenkin pesintä!

-”Joku muu varmaan ilmoittaa atlashavaintoja.” – Ei, vaan ilmoita sinä. Yksikin havainnoija saa paljon aikaan, ja kaikki yhdessä saamme aikaan eniten.

-Helppo vinkki 1: kesän reissullasi pysähdy syrjäseudulla metsäautoteillä ja nappaa lajit atlakseen.

-Helppo vinkki 2: kun tutuksi on mökillä, pyydä häntä lähettämään kesäaamuna mökkinsä pihalta video kahtena aamuna. Jos sama laji laulaa molemmilla kerroilla, saat kuitattua mökin atlasruutuun lajista todennäköisen pesinnän (indeksi 4). Yhden päivän laulajista saat mahdollisen pesinnän (indeksi 2). Bonuksena tutuksi voi innostua tarkkailemaan lintuja kuultuaan, mitä lajeja mökillä on.

Lisätieto lintuatlaksesta Luonnontieteellisen keskusmuseon Luomuksen ja BirdLife Suomen sivuilla:

<https://lintuatlas.fi/> sekä <https://www.birdlife.fi/lintuatlas/>

Lintuatlaksen tulospalvelu (lajit, ruudut, yhdistykset): <https://tulokset.lintuatlas.fi/>

Lintuataleshavainnot ilmoitetaan Luomuksen tai BirdLifen havaintopalveluihin. Lisätieto:

<https://www.birdlife.fi/suojelu/seuranta/lintuatlas/atlashavainnot-tiiraan/>

<https://lintuatlas.fi/havaintojen-tallentaminen/>

Osallistu ilmoittamalla lintuhavaintosi ja merkitsemällä havaintoon pesimävarmuusindeksi. Indeksit:

<https://lintuatlas.fi/indeksit/> sekä <https://www.birdlife.fi/suojelu/seuranta/lintuatlas/ohjeita/>

Lintuatlasruudut, valitse karttataso ”Atlasruudukko” ja halutessasi ”Lintuatlasruudut yhdistyksittäin”:

<https://laji.fi/map>

Lisätieto mm. pesimävarmuussummasta ja selvitysteestä: <https://lintuatlas.fi/materiaalia/>

Laskijatapaamisen esitykset

- **Tero Toivanen** (BirdLife Suomi): [BirdLife Suomi ja lintulaskennat: mihin tietoa käytetään, mitä tehdään?](#)
- **Ari-Pekka Auvinen** (Suomen ympäristökeskus): [Lintulaskennat ja luontokadon pysäyttäminen](#)

Tiedoksi vielä laskijatapaamisen 5.3.2023 päivitetty nettisivu, jolta löytyvät nyt lyhyet tiivistelmät esityksistä sekä itse esitykset pdf-muodossa. Tämän voi hyvin nostaa mukaan tiedotteeseen:

- **Aleksi Lehikoinen** (Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus): [Linnustonseurannan kuulumisia](#)
- **Heidi Björklund** (Luomus) & **Aapo Salmela** (BirdLife): [Suomen neljäs lintuatlas 2022-2025](#)
- **Minna Honkasaari**: [Ensikertalaisen kokemuksia – ensimmäinen vakiolinjalaskenta](#)
- **Sari Holopainen** (Helsingin yliopisto): [Vesilintulaskennat paljastavat kosteikkoluonnon muutoksen](#)
- **Heikki-Pekka Innala**: [GPS lintulaskennoissa](#)
- **Heikki Helle**: [Tunnelmia Kruunien laskennoista](#)
- **Matti Koivula**: [Ahvenanmaan talvilintulaskennat](#)
- **Ilkka Sahi**: [Ruoveden linnusto ja luonto](#)
- **Markku Mikkola-Roos** (Suomen ympäristökeskus): Saaristolintujen tila – mihin seuranta-aineistoja käytetään
- **Ari Rajasärkkä** (Metsähallitus): [Perämeren kansallispuisto: Maalinnuston muutokset 1993-2022](#)
- **Eetu Paljakka**: Kymenlaakson atlasvuosi 2022
- **Heidi Björklund**: [Täydelliset lajilistat](#)